

Vraag nr. 225
van 7 maart 2002
van de heer JOS DE MEYER

Durmevallei – Gebiedsvisie

In het Natuurrapport 2001 van het Instituut voor Natuurbehoud (IN) nemen de valleigebieden een bijzondere plaats in bij de specifieke landschappen. Zo onder meer de Durme, die stroomafwaarts Lokeren een getijdenrivier wordt. De eerste dijken dateren van de dertiende eeuw.

De gebiedsvisie over de Durmevallei in opdracht van de administratie Waterwegen en Zeewezen (AWZ) is afgerond en past in het natuurherstelplan van de Zeeschelde. Er werden drie scenario-analyses uitgevoerd. In een eerste scenario "ruimte voor het estuarium : slik en schor" ligt de nadruk op de uitbreiding van het buitendijks gebied met gecontroleerde overstromingsgebieden. In het tweede scenario "aandacht voor de alluviale vlakte" is er sprake van het verbeterde (hogere) grondwaterpeil ; het buitendijks gebied wordt niet uitgebreid. In het derde scenario wordt gestreefd naar een ecologische inpassing van de dijkwerken en het is gesitueerd tussen beide voorgaande scenario's.

De ecologische gebiedsvisie vertrekt vanuit de problematiek zoals voorgesteld door de waterbeheerder. Knelpunten zijn de ruimtelijke planning, de bebouwing en de aanwezige landbouw. De keuze tussen de verschillende scenario's is onderwerp van maatschappelijk overleg, dat later moet worden georganiseerd.

1. Wat is de stand van zaken betreffende de keuze en uitwerking van de gebiedsvisie voor de Durmevallei ?

Hoe werd en wordt het maatschappelijk debat gevoerd ?

Welke instanties en maatschappelijke geledingen worden hierbij betrokken en op welke wijze ?

2. Wat is de perimeter van de geïsoleerde gebieden in de drie scenario's ?

Wat is de impact van de studie op de praktijk op het terrein, in het bijzonder voor het huidige landbouwgebruik ?

3. Multifunctionaliteit heeft, naast natuur, ook betrekking op waterafvoer, scheepvaart, industrie, landbouw, landschap, recreatie.

In welke mate staat in deze scenario's de waterbeheersing voorop ?

In welke mate wordt rekening gehouden met de bestaande bestemmingen en gebruik ?

4. Wat is de timing voor de realisatie van de gebiedsvisie van de Durmevallei ? Welke kostenramingen zijn al gemaakt en welke worden nog vooropgesteld ?

N.B. Deze vraag werd gesteld aan de ministers Stevaert (vraag nr. 225) en Dua (nr. 154).

Antwoord

1. Zoals de Vlaamse volksvertegenwoordiger weet, voert mijn administratie momenteel de studie uit voor de actualisatie van het Sigma-plan. Deze studie, die uitgevoerd wordt door verschillende studiebureaus, omvat drie onderscheiden delen : de Schelde, het Ruppelbekken en de Durme.

De studie omtrent de Durme of het zogenaamde "plan rivierherstel Durme" omvat op haar beurt vier onderdelen, namelijk :

- topografische en bathymetrische opmetingen van de rivier ;
- beschrijvingen van het terrein (juridisch, sedimenten, ...) ;
- mathematische modellering ;
- maatschappelijke impactstudie (MAIS-studie).

Momenteel zijn voor de Durme de opmetingen en de terreinbeschrijvingen reeds uitgevoerd, zodat een aanvang kan worden gemaakt met de mathematische modellering. Aan de hand van deze mathematische modellering kan dan worden nagegaan wat de effecten zijn van menselijke ingrepen, zoals bijvoorbeeld het verplaatsen van de rivierdijken, het aanleggen van bepaalde overstromingsgebieden, enzovoort.

Door het Instituut voor Natuurbehoud werd in opdracht van de administratie Waterwegen en Zeewezen kort geleden de studie afgerond omtrent de ecologische gebiedsvisie van de Durme. Het is naar deze studie dat de Vlaamse volksvertegenwoordiger verwijst.

In deze studie van het IN worden alle ecologische elementen en aspecten van de Durme naast elkaar gezet, zonder echter reeds een keuze te maken. Het aspect "veiligheid" is daarenboven nog niet aan bod gekomen. De studie van het IN zal dan ook gebruikt worden als een zeer belangrijke input voor het voortzetten van de volledige studie van de Durme. Keuzes maken of conclusies trekken op basis van de studie van het IN is derhalve nog niet aan de orde. Ook het maatschappelijk debat zal slechts in een latere fase aan bod komen, op het ogenblik dat de MAIS-studie zijn beslag krijgt.

In het kader van de totale studie voor de Durme wordt nagegaan welke gebieden op een maatschappelijk verantwoorde manier kunnen worden ingeschakeld in de functie beveiliging tegen overstromingen. Hierbij staan de doelstellingen voor het beschermen van bevolking en patrimonium centraal, al past het geheel binnen de visies voor integraal waterbeheer. Via een integrale planvorming zal worden nagegaan op welk maatschappelijk aanvaardbare manier meer ruimte voor de rivier kan worden gecreëerd. Potentiële gebieden hiervoor liggen effectief langs de Durme.

Zoals reeds vermeld, is er voor de Durme een onderdeel "maatschappelijke impactstudie" waarin meerdere inrichtingsvarianten zullen worden afgewogen.

De betrokken partijen zullen worden aangewezen door het betrokken studiebureau, uiteraard in samenspraak met mijn administratie en de betrokken werk- en stuurgroepen die deelnemen aan de voorbereiding van zowel de deelstudies als de globale studie voor de actualisatie van het Sigmaplan.

2. De totale oppervlakte van het beschouwde gebied bedraagt conform de Langetermijnvisie Schelde-estuarium ongeveer 200 hectare. De perimeter die voor het studiegebied werd gehanteerd, is de vijfmeterhoogtelijn met uitsluiting van de woonkernen.

Er zal een keuze gemaakt moeten worden tussen meerdere scenario's. In elk van deze scena-

rio's is de impact op het huidige landgebruik anders. De studie van het IN geeft enkel een visie en mogelijkheden aan als bijdrage, vanuit een ecologische invalshoek, aan een meer integraal beheer. De "ecologische gebiedsvisie" van het IN is een bijdrage aan een nog door AWZ op te stellen totaalvisie.

In dit stadium van de studie is het dan ook nog niet mogelijk reeds enige indicatie te geven omtrent het huidige landbouwgebruik.

3. De functie veiligheid tegen overstromingen staat steeds voorop. De keuze van een scenario zal steeds tegemoet komen aan deze harde randvoorwaarde.

Een goede afweging van aanwezige waarden, mogelijkheden en beperkingen voor ieder gebied moet garanderen dat de inrichting ervan op de juiste functies afgestemd wordt en dat de aanwezige kansen optimaal benut worden. De voorstellen hebben daarom zoveel mogelijk betrekking op gebieden die op het gewestplan een VEN-waardige bestemming hebben, met andere woorden groengebied, bosgebied, parkgebied, bufferzone en aansluitend valleigebied (*VEN: Vlaams Ecologisch Netwerk – red.*).

4. Een juiste timing vooropstellen, is gelet op de stand van het dossier nog niet mogelijk. In ieder geval zal ernaar gestreefd worden op korte termijn een substantiële verhoging van het veiligheidsniveau te realiseren. Dit alles is uiteraard afhankelijk van de budgettaire middelen die hiervoor ter beschikking kunnen worden gesteld.

Voor het plan "rivierherstel Durme" kan een eerste budgettaire raming, verwijzend naar de Langetermijnvisie Schelde-estuarium, voorlopig begroot worden op 180 miljoen euro. Deze raming dient door de lopende studie nog te worden bijgesteld.